

SLOVENSKÁ INŠPEKCIÁ ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
Inšpektorát životného prostredia Bratislava
Jeséniova 17, 831 01 Bratislava

Číslo: 5167/36/2020-27828/2020

Bratislava 28.08.2020

R O Z H O D N U T I E

Slovenská inšpekcia životného prostredia – Inšpektorát životného prostredia Bratislava, (ďalej len „Inšpekcia“) ako príslušný orgán štátnej správy vo veciach v oblasti prevencie a manažmentu introdukcie a šírenia inváznych nepôvodných druhov podľa § 7 ods. 1 písm. b) a § 9 písm. c) a písm. d) zákona č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia inváznych nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 150/2019 Z. z.“), na základe vykonaného štátneho dozoru a záverov Protokolu o vykonaní štátneho dozoru č. 36/013/20/ID-P, č. konania: 4443/36/2020-6509/2020 zo dňa 26.02.2020, v súlade s ustanoveniami § 18 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“)

n a r i a d u j e

účastníkovi konania:

Mesto Partizánske, Námestie SNP 212/4, 958 01 Partizánske, IČO: 00310905

vykonat' opatrenia na nápravu podľa § 9 písm. d) v nadväznosti na § 16 ods.15 zákona č. 150/2019 Z. z. v tomto rozsahu:

Mesto Partizánske

1. Prijme trvalo účinné opatrenia na zamedzenie úniku alebo šírenia inváznych nepôvodných druhov rastlín na pozemkoch vo vlastníctve, v správe, alebo v užívaní obce.

Termín: do 31.12.2020

2. Upozorní vlastníkov, správcov a užívateľov pozemkov na území obce na miesta výskytu inváznych nepôvodných druhov rastlín a na ich povinnosti, zverejnením informácie o miestach ich výskytu a zverejnením tohto rozhodnutia.

Termín: bezodkladne

3. Zverejní informáciu o miestach výskytu inváznych nepôvodných druhov rastlín na území obce a informačný leták Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky na svojom webovom sídle a aj iným spôsobom v mieste obvyklým.

Termín: bezodkladne

4. Raz mesačne skontroluje výskyt inváznych nepôvodných druhov rastlín verejne dostupný prostredníctvom webového sídla Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky a Enviropornálu.

Termín: trvale

5. V období od 1. apríla do 30. septembra raz mesačne vykoná vlastné zistenia výskytu inváznych nepôvodných druhov rastlín na území obce. Na základe týchto zistení upozorní vlastníkov, správcov a užívateľov pozemkov na miesta výskytu inváznych nepôvodných druhov rastlín a na ich povinnosti.

Termín: bezodkladne po uskutočnení zistenia

O d ô v o d n e n i e

Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky (ďalej len „ŠOP SR“) na svojom webovom sídle www.sopsr.sk dňa 01.10.2019 zverejnila informácie o miestach výskytu inváznych nepôvodných druhov prostredníctvom interaktívnej Mapy prioritných lokalít kde sa majú odstraňovať invázne druhy rastlín <http://maps.sopsr.sk/mapy/invazky/map.html> (Príloha č. 1) a informačné letáky, ktoré obsahujú informácie o konkrétnom inváznom druhu, jeho popis a zobrazenie a tiež informáciu o spôsobe jeho odstraňovania http://www.sopsr.sk/invazne-web/?page_id=15.

Podľa tejto mapy bol na území obce Partizánske zaznamenaný výskyt inváznych rastlín *Fallopia sp. (syn. Reynoutria)* a *Negundo aceroides*.

Dňa 26.02.2020 vykonala Slovenská inšpekcia životného prostredia, odbor inšpekcie biologickej bezpečnosti Inšpektorátu životného prostredia Bratislava štátny dozor v obci (typ obce: mesto) Partizánske podľa zákona č. 150/2019 Z. z..

Štátnym dozorom bolo zistené, že obec Partizánske výskyt inváznych druhov na území obce neriešila; výsledkom štátneho dozoru je Protokol o vykonaní štátneho dozoru č. 36/013/20-ID-P, č. konania: 4443/36/2020-6509/2020. Obec Partizánske sa k zisteniam štátneho dozoru inšpekcii vyjadrila listom č. 6076/1508 zo dňa 28.02.2020, RZ č. 7610/2020. Inšpekcia zaslala obci Partizánske odpoveď na vyjadrenia ku zisteniam z protokolu o vykonaní štátneho dozoru zo dňa 26.02.2020 – č. konania 4443/36/2020-6509/2020 v oznámení o skončení štátneho dozoru č. 4443/36/2020-8899/2020 zo dňa 13.03.2020.

Zo strany obce Partizánske neboli podané také námietky, ktoré by preukázali nesprávnosť zistení štátneho dozoru a Inšpekcia dňa 14.03.2020 skončila štátny dozor oznámením č. 4443/36/2020-8899/2020.

Dňa 13.05.2020 bolo obci Partizánske doručené oznámenie o začatí správneho konania o opatrení na nápravu, pretože

I.

Invázne druhy rastlín majú vlastnosti, ktoré vyžadujú celospoločenský systematický a koordinovaný postup ich odstraňovania a prevencie ich šírenia:

- majú rýchly vegetatívny rast juvenilných a reprodukčne dospelých jedincov,
- majú dlhé obdobie kvitnutia a tvorby plodov,
- formujú dominantné porasty v štádiu semenáčikov,
- majú schopnosť prežívať nepriaznivé obdobia (sucho, záplavy),
- sú odolné voči stresom,
- majú dobré reprodukčné vlastnosti (vegetatívne rozmnožovanie pomocou podzemkov, hľúz; generatívne – tvorba veľkého množstva semien, vysoká klíčivosť semien, klíčiace semená nemajú zvláštne nároky na prostredie),
- majú účinné mechanizmy rozširovania a
- sú schopné rásť na rôznych typoch stanovišť.

Súčasne, invázne druhy majú veľmi málo prirodzených nepriateľov (predátorov, parazitov, chorôb). Preto na ich odstránenie je potrebný cielený ľudský zásah. Rovnako je aj potrebné voliť také postupy v starostlivosti o životné prostredie, ktoré nepodporujú šírenie inváznych druhov. Rýchly nástup nepôvodných druhov a postupné získanie ich dominantného postavenia v rastlinnom spoločenstve je významnou mierou umožnený narušovaním povrchu pôdy (disturbancia). Disturbancia môže byť aj prirodzeného charakteru (erózia, záplavy, oheň a pod.), v súčasnosti však výrazne prevládajú antropogénne disturbancie ku ktorým napríklad patria úpravy tokov narušujúce pôvodné brehové porasty, používanie ľažkej mechanizácie pri výstavbe ciest, vytváraní cestných rigolov, priekop a pod..

Vzhľadom na to, že invázne druhy rastlín majú vďaka svojim vlastnostiam vysokú konkurenčnú schopnosť voči ostatným druhom rastlín a úspešne potláčajú ich rast a sú to nepôvodné druhy, teda druhy s prirodzeným alergickým potenciálom pre tunajších obyvateľov, je v záujme všetkých obyvateľov obce vykonáť opatrenia proti šíreniu každého invázneho druhu, ktorého výskyt sa zistí na území obce, ale aj v jej blízkosti, pretože invázne druhy rastlín nepoznajú hranice územného členenia.

Pre odôvodnenie nákladov obce na „boj“ s inváznymi druhami uvádzame, že okrem zdravotných rizík a environmentálnych dosahov na prírodu, prináša šírenie inváznych druhov rastlín aj ekonomicke a hospodárske straty a následne zvýšené náklady na odstránenie dôsledkov ich šírenia. Príklady (aj) ekonomických dôsledkov:

- Poškodzovanie dlažieb, asfaltových povrchov ciest, ich obrubníkov a pod. prerastaním inváznymi rastlinami.
- Hustota porastov inváznych rastlín bráni vykonávať rôzne činnosti človeka (znemožňujú optimálny prístup verejnosti, napr. k brehom riek, do lesných porastov, na poľnohospodárske pozemky, na miesta oddychu, rekreácie a pod.).
- Na okrajoch ciest a železničných tratí znižujú prehľadnosť a nepriaznivo ovplyvňujú bezpečnosť premávkov.

II.

Počas správneho konania bola mapka o výskyte inváznych druhov rastlín <http://maps.sopsr.sk/mapy/invazne.php> aktualizovaná.

Podľa aktuálnych údajov o výskyte inváznych rastlín na zverejnenej interaktívnej mapke <http://maps.sopsr.sk/mapy/invazne.php> je na území obce Partizánske zaznamenaný výskyt inváznych rastlín: *Fallopia sp.(syn. Reynoutria)* na 4 lokalitách a *Negundo aceroides* na 2 lokalitách (Príloha č. 2).

Pohánkovce (krídlatky, *Fallopia sp. div)*

Opis rastliny

Trváce, dvojdomé (na jednom jedinci sú buď len samičie alebo len samičie kvety) bylinky, až 400 cm vysoké, s dlhými hrubými, rozkonáreným podzemkami. Biele sú duté, s priemerom 1-5 cm. Stredné byľové listy stopkaté, vajcovité. Súkvetie je metlina, tvorená malými bielymi (zelenobielymi, žltobielymi, vzácnne ružovobielymi) drobnými kvetmi. Kvitnú od júla do septembra. Plodom je nažka. Pohánkovec japonský (*Fallopia japonica*) má listovú čepeľ 9–18 dlhú, na báze uťatú, chlupy na rube listov rovné, širšie ako dlhé; pohánkovec sachalinský (*Fallopia sachalinensis*) má listovú čepeľ 27–40 cm dlhú, na báze hlboko srdcovitú, chlupy na rube listov sprehýbané, 12–25-krát dlhšie ako široké; a pohánkovec český (*Fallopia bohemica*) má listovú čepeľ 13–24 cm dlhú, na báze uťatú až srdcovitú, chlupy na rube listov rovné, 1–5-krát dlhšie ako široké.

Spôsob rozmnožovania:

Pohánkovce sa rozmnožujú najmä vegetatívne rozrastaním podzemkov, úlomkami podzemkov, úlomkami byľí, niektoré druhy (najmä pohánkovec český) sa rozmnožujú aj semenami. V apríli až máji vyrastú z podzemkov nové výhonky. V polovici septembra dosahujú maximálnu výšku. V priebehu zimného obdobia sa listy rozložia, väčšia časť byľí však zostáva v uschnutom stave vzpriamená alebo poľahnutá až do nasledujúceho vegetačného obdobia.

Spôsoby rozširovania:

Rozširovanie sa uskutočňuje najmä premostnením odlomených častí podzemkov, čo je charakteristické napríklad pri rôznych zemných prácach. Úlomky podzemkov a byľí a taktiež semená sa môžu šíriť aj pomocou prúdiacej vody, keďže tento druh sa často vyskytuje aj ako súčasť sprievodnej pobrežnej vegetácie tokov. Semená sa rozširujú aj vetrom.

Javorovec jaseňolistý (*Negundo aceroides*)

Opis rastliny

Drevina s hladkou sivohnedou kôrou, ktorá dosahuje výšku do 20 metrov. Korunu má rozložitú, pekne tvarovanú. Listy vyrastajú na konároch protistojne, sú nepárno perovité, s 3 až 7 tvarovo rozdielnymi lístkami. Žltozelené kvety vyrastajú na jar (v apríli až máji) zároveň s listami. Samičie kvety sú v chocholíkoch, visiacich na dlhých stopkách z konára. Samičie kvety sú usporiadane v dlhostopkatých strapcoch. Plodom je krídlata dvojnažka.

Spôsob rozmnožovania a rozširovania:

Rozmnožuje sa generatívne aj vegetatívne. Tvorí množstvo semien, ktoré sú vetrom roznášané na veľké vzdialosti a má aj silnú koreňovú výmladnosť, ktorá umožňuje postupné šírenie druhu vytvorením nových jedincov z výhonkov koreňov v okolí pôvodného stromu.

III.

Pred realizáciou opatrení spojených s potláčaním výskytu, alebo odstraňovaním (eradikáciou) invázneho druhu je vždy nevyhnutné dopredu zistiť nasledujúce skutočnosti:

- vlastnícke vzťahy konkrétnej lokality, prípadne správcu lokality,
- či sa v lokalite nachádzajú chránené časti, ktoré sú uvedené v Štátom zozname osobitne chránených častí prírody a krajiny alebo CHKO Ponitrie, alebo patria medzi územia európskej sústavy chránených území Natura 2000
- prírodné charakteristiky konkrétnej lokality - členitosť terénu, prístupové cesty, typ pozemku – najmä jeho situovanie na lesnom alebo poľnohospodárskom pozemku, v prípade chránených území – stupeň ochrany, spôsob využívania pozemku v minulosti i v súčasnosti,
- rozšírenie druhu na lokalite tzn. plošný rozsah územia, na ktorom sa odstraňovanie bude uskutočňovať,
- početnosť, t.j. či je výskyt druhu/ov jednotlivý, skupinový, masový, plošná monokultúra a pod.. Priojedinelom výskyte je potrebné zistiť ohnisko odkiaľ sa druh (druhy) do územia šíria,
- biologické vlastnosti druhov uvažovaných na likvidáciu a ich ekologické nároky,
- spôsob rozmnožovania,
- riziká prichádzajúce do úvahy pri ničení - zdravotná bezpečnosť, blízkosť vodných biotopov, prítomnosť ďalších osobitne chránených alebo ohrozených druhov rastlín a živočíchov a biotopov,
- spôsob realizácie a odbornosť dodávateľa vykonávaných opatrení,
- časovú a hierarchickú postupnosť plánovaných opatrení.

IV.

Odstránenie inváznych nepôvodných druhov rastlín sa musí uskutočniť v súlade s vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 450/2019 Z. z., ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania inváznych nepôvodných druhov (ďalej len „vyhláška č. 450/2019 Z. z.“).

Vo všeobecnosti je pri odstraňovaní inváznych rastlín potrebné brať do úvahy aký majú spôsob rozmnožovania a do akej biologickej skupiny patria, početnosť na lokalite, charakter a situovanie stanovišťa, ohrozenosť a veľkosť lokality, fázu rastu rastliny a ďalšie biologické vlastnosti druhu. Je potrebné ich odstraňovať hned v počiatočnom štádiu ich výskytu na lokalite, keď je ich odstraňovanie najefektívnejšie. Pri druhoch rozmnožujúcich sa aj generatívnym spôsobom je potrebné zrealizovať zásah pred alebo v čase kvitnutia druhu, zásadne pred začiatkom tvorby semien.

Spôsoby odstraňovania *Fallopia sp.* (pohánkovec, krídlatka.) sú vykopávanie, aplikácia horúcej pary, kosenie a mulčovanie, nastielanie fóliami, chemický spôsob alebo kombinovaný spôsob odstraňovania.

Spôsoby odstraňovania *Negundo aceroides* sú vykopávanie, vytrhávanie a chemický spôsob odstraňovania. Pri tomto druhu nestačí len mechanické odstraňovanie, je potrebná aj následná aplikácia herbicídneho prípravku na odstraňovanie rastlín.

Konkrétné metódy odstraňovania inváznych druhov zistených na území obce:

Kosenie a mulčovanie porastov je spôsob odstraňovania, ktorý ak sa použije, tak treba uskutočňovať v 14 dňových intervaloch po celú dobu vegetačnej doby. Rastliny tak nestačia vytvoriť dostatok zásobných látok a postupne slabnú. Zásah je nutné uskutočňovať každoročne, kým sa objavujú nové výhonky a opakovane počas sezóny. Porast je potrebné pokosiť alebo pomulčovať pred kvitnutím rastlín.

Na malých plochách s ojedinelým výskytom inváznej rastliny (napr. v okrasných záhradách) sa odporúča uskutočniť **vykopávanie a vytrhávanie**.

Vykopávanie je vhodné realizovať v čase, keď je pôda primerane vlhká a rastliny sa ľahko vyberajú. Pri vegetatívne sa rozmnožujúcich druhoch je potrebné výkop realizovať tak, že v pôde nezostanú zvyšky koreňov, z ktorých je rastlina schopná regenerovať. Pri vegetatívne sa rozmnožujúcich druhoch je vhodné tento spôsob realizovať rýľovacími vidlami, pretože použitím rýľa, lopaty alebo motyky sa zvyšuje riziko odrezania častí koreňov vedúce k obnoveniu rastu. Pri semenáčikoch vegetatívne sa rozmnožujúcich druhov je potrebné tento spôsob realizovať čo najskôr po zistení výskytu na predchádzanie rozrastaniu koreňového systému a uľahčenie vykopávania. Pri starších jedincoch vegetatívne sa rozmnožujúcich druhov je potrebné tento spôsob realizovať v období od začiatku kvitnutia až do plného kvitnutia, kedy by regenerácia z náhodne ponechaných častí koreňov mala byť najslabšia. Pri generatívne sa rozmnožujúcich druhoch je potrebné tento spôsob realizovať pred alebo v čase kvitnutia, zásadne pred začiatkom tvorby semien. Pri druhoch v okolí vodných tokov alebo druhoch rastúcich priamo v nich je potrebné vyberať jednotlivé rastliny zo substrátu tak, že nedôjde k odlomieniu ich častí, ktoré sú schopné regenerovať a zakoreníť.

Vytrhávanie je vhodné na odstraňovanie semenáčikov rastlín a mladých rastlín, najvhodnejšie v čase, keď je pôda primerane vlhká, keď sa rastliny ľahko vyberajú. Pri vegetatívne sa rozmnožujúcich druhoch je potrebné vytrhávanie vykonať tak, že v pôde nezostanú zvyšky koreňov, z ktorých je rastlina schopná regenerovať.

Nastielanie fólie sa odporúča zvlášť pri druhoch rodu *Fallopia sp.*, kedy sa plocha s výskytom druhu zakryje pevnou a nepriepustnou fóliou s minimálnou hrúbkou 1 mm (využiteľnou napríklad na dná záhradných jazierok), zafixuje a ponechá sa zakrytá minimálne dva roky. Plochu je vhodné prekryť s dostatočným presahom po okrajoch porastu invázneho druhu na predchádzanie vzídeniu rastlín z podzemkov na okrajoch. Následne sa po odkrytí skontroluje stav výskytu druhu, a ak sa neobjavia, aplikuje sa výsev konkurenčne silnejšími druhami ako lucerna siata alebo mätonoh trváci.

Aplikácia horúcej pary - ošetrenie porastov prístrojom na aplikáciu horúcej pary sa realizuje v období pred kvitnutím druhu, v prípade *Fallopia sp.* je potrebná aplikácia viackrát ročne ako alternatíva kosenia.

Výrub - výrub drevín je potrebné vykonávať spravidla mimo vegetačného obdobia od 1. októbra do 31. marca, s prihliadnutím na hniezdne obdobie vtákov. Odstraňovanie inváznych nepôvodných drevín druhu javorovec jaseňolistý (*Negundo aceroides*), ktoré nie sú zdrojom semien a sú súčasťou výsadieb verejnej zelene v zastavanom území obce, je možné

realizovať postupne, v súlade so schváleným programom starostlivosti o dreviny. Jedince ktoré sú zdrojom semien, musia byť odstránené bezodkladne.

Výrub *Negundo aceroides* sa odporúča kombinovať s chemickým spôsobom odstraňovania. Na potlačenie následného zmladenia zo spiacich púčikov sa aplikuje na čerstvú reznú ranu náter koncentrovaného herbicídu alebo riedeneho maximálne v pomere 1:1. Herbicíd sa musí hned' natrieť na reznú plochu. Z hľadiska predchádzania tvorbe koreňových a pňových výmladkov je vhodnejšie použiť chemickú likvidáciu - vpich koncentrovaného prípravku do ich stoniek. V prípade vzrastlého stromu sa herbicídny prostriedok aplikuje priamo do kmeňa stojaceho stromu tak, že sa šikmo dole do kmeňa vyvráta dierka, do ktorej sa vstrekne herbicíd alebo sa urobí šikmý zásek sekerkou a herbicíd sa strekne do záseku (injekčná metóda).

Pri injekčnej metóde sa teda aplikuje koncentrovaný herbicíd priamo do navŕtaných otvorov alebo zásekov do stonky alebo kmeňa stojaceho stromu, bez jeho likvidácie. Herbicíd sa dávkuje v množstve 2 ml koncentrovaného herbicídu na jeden navŕtaný otvor alebo zásek. Počet navŕtaných otvorov alebo zásekov je závislý od hrúbky kmeňa – 1 navŕtaný otvor/zásek na každých 7,5 cm obvodu. Záseky a navŕtané otvory je potrebné urobiť pravidelne po celom obvode kmeňa. (Šikmým smerom dole sa do kmeňa vyvráta dierka, alebo sa urobí šikmý zásek sekerkou, do ktorého sa vstreknu 2 ml koncentrovaného herbicídu.) Termín aplikácie je v čase vegetácie, kým sú rastliny olistené, za suchého počasia, kedy sa herbicíd po aplikácii rýchlo vstrebáva do dreva. Likvidované jedince sa odstraňujú až po úplnom odumretí, zvyčajne po dvoch rokoch od aplikácie na predchádzanie koreňovej výmladnosti predčasným odstránením nadzemnej biomasy. Je však nevyhnutné drevinu kontrolovať a primerane odľahčovať korunu orezom časti konárov alebo odrezaním kmeňa, pri dodržaní bezpečnostných predpisov. Pri možnom ohrození zdravia alebo života človeka, alebo reálnej hrozby vzniku škody na majetku vplyvom pádu suchých konárov alebo kmeňov ešte neodumretých jedincov je nevyhnutný bezodkladný výrub dreviny. Následne je nevyhnutné vykonať zásahy injekčnou metódou do koreňových výmladkov.

Ak nie je možné zabezpečiť dôsledné mechanické odstraňovanie, je potrebné kombinovať ho s chemickým spôsobom likvidácie, postupom podľa návodu výrobcu. **Okrem návodu výrobcu je potrebné vždy dodržiavať nasladujúce zásady:**

1. Vždy je potrebné rešpektovať bezpečnostné hľadiská, pretože pri nesprávnej aplikácii môžu niektoré z chemických prípravkov nepriaznivo vplývať na okolitú vegetáciu a na niektoré ďalšie zložky životného prostredia a tiež môžu ohroziť aj zdravie osoby, ktorá aplikáciu vykonáva.
2. Postrek sa nesmie použiť na osobitne chránené druhy a biotopy.
3. Postrek sa nesmie vykonávať na silne zaprášené rastliny (nie po dlhom období sucha).
4. V deň postreku nesmie pršať, ani sa schýľovať k dažďu, a to ani podľa predpovede počasia, ktorú na svojom webovom sídle www.shmu.sk zverejňuje Slovenský hydrometeorologický ústav, pretože po aplikácii herbicídu nesmie dôjsť k jeho zmytiu výrobcom predpísaný čas.
5. Je potrebné dbať, aby počas postrekovania fúkal mierny vietor, pretože pri absolútном bezvetri môžu koncentrované výparы negatívne vplývať aj na okolitú vegetáciu.
6. Po aplikácii na pasienkoch a lúkach musí byť dodržaná ochranná lehota 21 dní, kedy sa nesmie porast využívať.

Zásah je potrebné opakovať minimálne nasledujúci rok (podľa zostarnutia porastu a mohutnosti koreňového systému). Pri práci s herbicídom je potrebné dodržiavať zásady pre prácu s jedmi a nepoužívať ho v blízkosti vodného zdroja. Pred postrekom je vhodné

odstrániť staré odumreté biele z minulého roka (použitím krovinorezu). Najúčinnejšie obdobie použitia herbicídu je začiatok vegetačného obdobia, keď sú dostatočne rozvinuté listy a rastliny nie sú veľmi vysoké; druhú aplikáciu urobiť v čase, keď rastliny dosahujú výšku približne 20 cm, ak je vyššia, praktická aplikácia je už náročná. V prípade, že poveternostné podmienky nedovoľujú postrek pred dorastením do výšky 1 – 1,5 m, možno rastliny pokosiť tesne nad zemou krovinorezom. Približne po 7 týždňoch možno potom aplikovať herbicíd. Väčšina vyrábaných chemických postrekov zasahuje celé rastliny vrátane koreňového systému (chemický prostriedok sa dostane cievnymi zväzkami až do koreňa rastliny), nepôsobí však na pôdnú zásobu semien.

Pri druhoch rodu *Fallopia sp.* je vhodné ponechať rastlinu počas vegetačného obdobia bez zásahu a chemický postrek aplikovať na jeseň do príchodu mrazov. Ošetrený porast je potrebné ponechať cez zimu premrznúť a potom odstrániť. Pri druhoch s hrubšou byľou možno využiť aj metódu vpichu koncentrovaného prípravku do stoniek (injekčná metóda).

Upozornenie ku chemickému a kombinovanému spôsobu odstraňovania:

Pri chemickom aj kombinovanom spôsobe odstraňovania sa musia dodržať ustanovenia zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov a vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 488/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zásadách a opatreniach na ochranu zdravia ľudí, zdrojov pitnej vody, včiel, zveri, vodných a iných necieľových organizmov, životného prostredia a osobitných oblastí pri používaní prípravkov na ochranu rastlín a ustanovenia zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní polnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v účinnom znení.

V.

Spôsoby nakladania s biomasou z inváznych nepôvodných druhov rastlín

1. Kompostovanie

Kompostujú sa sterilné rastliny alebo ich časti, ktoré ešte nevytvárajú semená ani plody. Pri druhoch rodu *Fallopia sp.* sa kompostujú nadzemné časti rastlín.

2. Spálenie

Ak rastliny už tvoria semená alebo plody, je potrebné ich najprv vysušiť takým spôsobom, že nemôže dôjsť k rozšíreniu ich semien alebo plodov do okolia a následne vysušené rastliny spáliť v súlade so zákonom č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov.

3. Štiepkovanie

Štiepku je možné využiť na mulč (ak nie sú zo štiepkované jedince drevín so semenami).

4. Skrmovanie

Pokosenú biomasu z inváznych nepôvodných druhov rastlín je možné využiť aj na skŕmenie hospodárskymi druhami zvierat.

5. Surovina na výrobu biopaliva

podľa zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v aktuálnom znení.

VI.

Podľa § 14 ods. 1 zákona č. 150/2019 Z. z. obec pri výkone samosprávy upozorňuje vlastníkov, správcov a užívateľov pozemkov na miesta výskytu inváznych nepôvodných druhov a na ich povinnosti podľa § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z.. Podľa tohto ustanovenia ŠOP SR predkladá obci elektronicky informáciu o miestach výskytu inváznych nepôvodných druhov a informačný leták, ktorý obsahuje informáciu o inváznom druhu, vrátane jeho popisu a zobrazenia, a informáciu o spôsobe jeho odstraňovania. Obec môže upozorňovať vlastníkov, správcov a užívateľov na miesta výskytu inváznych nepôvodných druhov a na ich povinnosti aj na základe vlastného zistenia.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 150/2019 Z. z. každý, kto vykonáva činnosť, v súvislosti s ktorou môže dôjsť k úniku inváznych nepôvodných druhov uvedených v národnom zozname alebo v zozname Európskej únie do životného prostredia alebo šíreniu týchto inváznych nepôvodných druhov v životnom prostredí, je povinný prijať opatrenia na zamedzenie takého úniku alebo šírenia.

Štátnej ochrany prírody zverejňuje predpísaným spôsobom v súlade so zákonom č. 305/2013 Z. z. o e-Governmente a zákonom č. 3/2010 Z. z. o národnej infraštruktúre pre priestorové informácie na svojom webovom sídle www.sopsr.sk a tým aj predkladá každej obci elektronicky informáciu o miestach výskytu inváznych nepôvodných druhov <http://maps.sopsr.sk/mapy/invazne.php> a informačný leták, ktorý obsahuje informáciu o inváznom druhu, vrátane jeho popisu a zobrazenia, a informáciu o spôsobe jeho odstraňovania http://www.sopsr.sk/invazne-web/?page_id=15.

Jeden z možných postupov pre využitie zverejnených informácií:

1. Na webstránke Enviroportál je zverejnená mapa <http://envirozataze.enviroportal.sk/mapa> na ktorej na horizontálnej lište treba kliknúť na obec a napísať „Partizánske“.
2. Na horizontálnej lište v záložke „Mapový obsah“ sú dve hlavné záložky „Environmentálne záťaže“ a „Doplňkové priestorové údaje“. Záložka „Doplňkové priestorové údaje“ obsahuje priečinok „Ochrana prírody“ a v tomto priečinku sú podpriečinky, medzi nimi aj napr. podpriečinok „Maloplošné chránené územia“. Prostredníctvom tejto mapy (Mapový podklad: © Úrad geodézie, kartografie a katastra SR 2000 - AG, SVM50) sa zobrazia príslušné chránené územia (Príloha č. 3).
3. Na webovom sídle ŠOP SR www.sopsr.sk je webstránka určená pre invázne druhy <http://www.sopsr.sk/invazne-web/>, na ktorej je aktuálne evidovaný výskyt inváznych druhov rastlín Slovenskej republiky. Tieto informácie sú zverejnené na interaktívnej mape Slovenska, ktorá je priebežne aktualizovaná z databázy údajov vedenej na ŠOP SR – <http://maps.sopsr.sk/mapy/invazne.php> (Príloha č. 4) je možné vyhľadávať jednotlivé invázne druhy v rámci vybraného katastrálneho územia. Každý záznam obsahuje aj bližšie údaje o lokalite výskytu, výmere, dátume záznamu. Na tejto stránke sú zverejnené aj informačné letáky http://www.sopsr.sk/invazne-web/?page_id=15 v zmysle § 14 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. s informáciami o jednotlivých inváznych druholoch rastlín, vyskytujúcich sa na území Slovenska, vrátane ich popisu, zobrazenia a informácie o spôsobe odstraňovania druhu.
4. Na interaktívnej mape <http://maps.sopsr.sk/mapy/invazne.php> (Príloha č. 4) je v komunikačnom okne potrebné vyplniť katastrálne územie a botanický taxón, ktorý je

vo forme ponukového zoznamu. Výsledkom vyhľadania je aktuálne zistený počet lokalít (jeden príklad v prílohe č. 5) a v prípade, že je v komplexnom informačnom a monitorovacom systéme ŠOP SR (KIMS) vložený príslušný záznam, tak sú sprístupnené aj detailné botanické informácie z biomonitoringu (jeden príklad v prílohe č. 6).

5. Biomonitoring ŠOP SR: ŠOP SR zverejňuje aj údaje z biomonitoringu, <http://www.biomonitoring.sk>. Táto zverejnená informácia obsahuje aj mapové nástroje <http://webgis.biomonitoring.sk/>. Priestorové a botanické informácie o inváznych nepôvodných druhoch sú však užívateľsky pohodlne prelinkované do čísla výskytového záznamu v komunikačnom okne interaktívnej mapy (stĺpec „Occurencerecordid“ vo výsledkoch vo vyhľadávacej tabuľke v Prílohe č. 5).

VII.

Pre každého, teda aj pre obce platí zákaz priniesť na územie Slovenskej republiky invázne nepôvodné druhy uvedené v zozname inváznych nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky (ďalej len „národný zoznam“), držať ich, rozmnrožovať, prepravovať okrem ich prepravy v súvislosti s ich eradikáciou, uvádzat na trh, používať, vymieňať, nechať rozmnrožovať, chovať, pestovať alebo ich uvoľniť do životného prostredia.

Na invázne nepôvodné druhy uvedené v zozname inváznych nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Európskej únie podľa vykonávacích nariadení Komisie (EÚ) 2016/1141, 2017/1263 a 2019/1262 (ďalej len „zoznam Európskej únie“) sa vzťahujú zákazy podľa čl. 7 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 1143/2014.

Každý, kto vykonáva činnosť, v súvislosti s ktorou môže dôjsť k úniku inváznych nepôvodných druhov uvedených v národnom zozname alebo v zozname Európskej únie do životného prostredia, alebo ich šíreniu v životnom prostredí, je povinný prijať opatrenia na zamedzenie takého úniku alebo šírenia a obec takéto činnosti vykonáva.

Každý vlastník alebo správca pozemku, teda aj každá obec je povinná za podmienok a spôsobom, ktorý predpisuje vyhláška č. 450/2019 Z. z. odstraňovať zo svojho pozemku invázne nepôvodné druhy uvedené v národnom zozname alebo v zozname Európskej únie okrem druhov podľa § 3 ods. 3 a 4 zákona č. 150/2019 Z. z., a starať sa o pozemok tak, aby sa zamedzilo ich šíreniu; ak je pozemok v užívaní inej osoby, ako je vlastník alebo správca pozemku, tieto povinnosti má užívateľ pozemku, pričom ich obec upozorňuje na výskyt inváznych nepôvodných druhov a na ich povinnosti z toho vyplývajúce (vid'. § 14 ods. 1 zákona č. 150/2019 Z. z.).

Na základe zisteného nedostatku uvedeného v Protokole o vykonaní štátneho dozoru č. 36/013/20-ID-P, č. konania: 4443/36/2020-6509/2020 zo dňa 26.02.2020, Inšpekcia listom č. 5167/36/2020-14078/2020 zo dňa 12.05.2020 oznamila obci Partizánske podľa § 18 zákona o správnom poriadku začatie správneho konania vo veci uloženia opatrení na nápravu podľa § 9 písm. d) v nadväznosti na § 16 ods. 15 zákona č. 150/2019 Z. z. a v súlade s § 33 ods. 1 a 2 správneho poriadku dala účastníkovi konania možnosť pred vydaním rozhodnutia oboznámiť sa s podkladmi pre vydanie rozhodnutia nahliadnutím do príslušného administratívneho spisu. Spôsob nahliadnutia do administratívneho spisu bol limitovaný podmienkami mimoriadnej situácie, preto bolo potrebné telefonicky ho dohodnúť. Nahliadnutie do administratívneho spisu bolo možné v lehote do 21 pracovných dní odo dňa doručenia oznamenia o začatí správneho konania. V tejto lehote mal účastník

konania tiež možnosť písomne sa vyjadriť k podkladom rozhodnutia a k spôsobu ich zistenia, prípadne navrhnuť ich doplnenie, resp. mohol predložiť ďalšie dôkazové materiály, ktoré by mohli objasniť zistenie skutkovej podstaty veci. Dĺžka lehoty na oboznámenie sa s podkladmi pre vydanie rozhodnutia bola stanovená na základe mimoriadnej situácie v SR. Inšpekcia súčasne účastníka konania upozornila, že ak v stanovenej lehote nepredloží vyjadrenie k podkladom rozhodnutia a k spôsobu ich zistenia, ani ich nedoplňí, bude pri rozhodovaní v predmetnej veci vychádzat zo známych podkladov, ktoré má inšpekcia k dispozícii. Účastník konania sa k podkladom rozhodnutia a k spôsobu ich zistenia v stanovenej lehote nevyjadril, nenavrhol ich doplnenie ani nepredložil ďalšie dôkazové materiály, ktoré by mohli objasniť zistenie skutkovej podstaty veci.

Pri určovaní opatrení na nápravu Inšpekcia spolupracuje s odborníkmi Botanického ústavu Centra biológie rastlín a biodiverzity SAV, Štátnej ochrany prírody SR aj so Slovenskou botanickou spoločnosťou pri SAV. Z dôvodu obmedzenia pohybu, ktoré bolo spôsobené mimoriadnou situáciu vyhlásenou v SR v súvislosti so šírením nového koronavírusu sa údaje/odborné stanoviská na webovom sídle ŠOP SR zverejňovali primerane situáciu postupne, preto nebolo možné rozhodnúť v lehote podľa § 49 zák. č. 71/1967 Zb. (správny poriadok) v aktuálnom znení.

Pretože Inšpekcia mala všetky podklady, ktoré poskytujú dostatočný podklad na spoľahlivé posúdenie, nenariadiла ústne pojednávanie.

VIII.

Bremeno likvidácie inváznych nepôvodných druhov rastlín je podľa zákona povinnosťou vlastníkov, správcov a užívateľov pozemkov. V súčasnosti však pozorujeme, že problematika inváznych druhov zaujíma širokú verejnosť a preto odporúčame v spolupráci so školami, ktorých je obec zriaďovateľom, zabezpečiť v jarných mesiacoch edukáciu o inváznych druhoch rastlín a živočíchov pre žiakov a študentov týchto škôl. V každom prípade, priaznivo môže zapôsobiť vzor štátu a samospráv pri likvidácii inváznych druhov a pri prevencii ich šírenia.

Preto Inšpekcia na základe vykonaného konania rozhodla tak, ako sa uvádza vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie :

Proti tomuto rozhodnutiu podľa § 53 a § 54 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov možno podať na Slovenskú inšpekcii životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia účastníkovi konania. Ak toto rozhodnutie po vyčerpaní prípustných riadnych opravných prostriedkov nadobudne právoplatnosť, jeho zákonnosť môže byť preskúmaná súdom.

Bc. Ing. Vladimír Poljak
riaditeľ

Doručuje sa :

Mesto Partizánske, doc. PaedDr. Jozef Božik, PhD. – primátor, Námestie SNP 212/4,
958 01 Partizánske

Na vedomie :

(po nadobudnutí právoplatnosti)

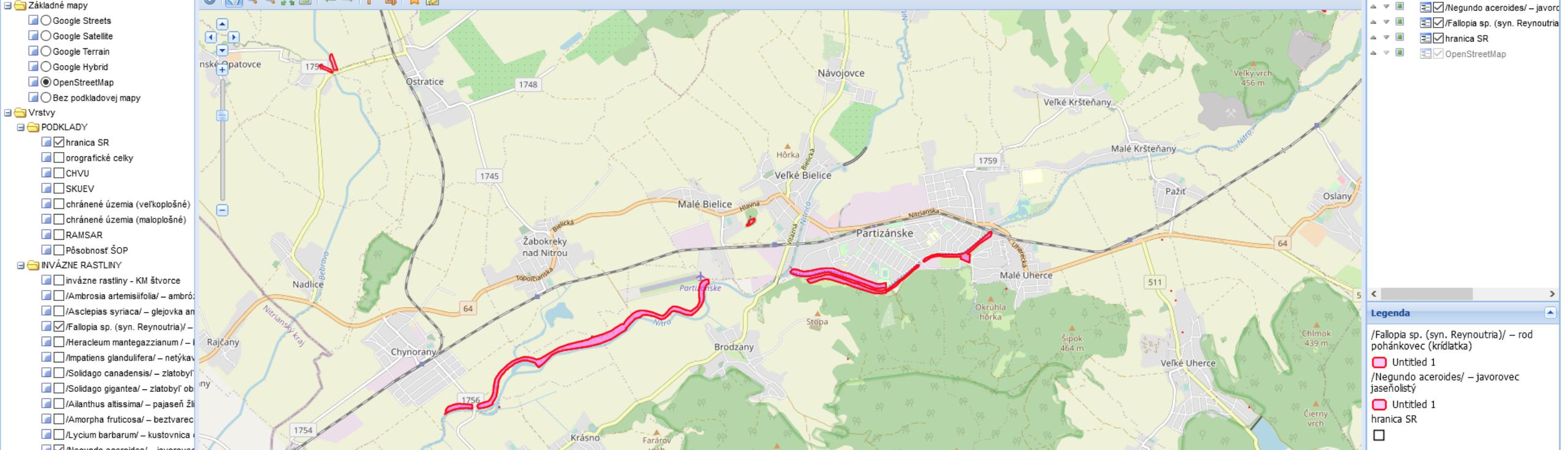
Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Sekcja ochrany prírody
a tvorby krajiny, Odbor štátnej správy ochrany prírody, Námestie L. Štúra 1, 812 35
Bratislava

Mapa prioritných lokalít, kde sa majú odstraňovať invázne druhy rastlín v rámci aktivít Operačného programu Kvalita životného prostredia 2014 - 2020.

Mapový prehliadač Štátnej ochrany prírody SR

Open source mapový framework: Heron Mapping Client (MC) šírený pod licenciou GNU GPL v3

Vrstvy

Aktívna Témata

- /Negundo aceroides/ - javorovec
- /Fallopia sp. (syn. Reynoutria)/ - rod pohánkovec (krídlatka)
- hranica SR
- OpenStreetMap

Legenda

- /Fallopia sp. (syn. Reynoutria)/ – rod pohánkovec (krídlatka)
- Untitled 1
- /Negundo aceroides/ – javorovec
- Jaseňolisty
- Untitled 1
- hranica SR

Hľadať'

Hľadať: výskytové záznamy - invázne rastliny

Katastrálne územie: Partizánske

Botanický taxón: Fallopia sp.

Hľadanie dokončené: 4 Výsledky

Zrušiť Hľadať

< Hľadať Výsledok >

This screenshot shows a search interface titled 'Hľadať' (Search). The search term 'výskytové záznamy - invázne rastliny' is selected. The search parameters are set to 'Katastrálne územie: Partizánske' and 'Botanický taxón: Fallopia sp.'. The search results indicate 4 findings. At the bottom, there are buttons for 'Zrušiť' (Cancel) and 'Hľadať' (Search), and navigation links '< Hľadať' and 'Výsledok >'.

Hľadať'

Hľadať: výskytové záznamy - invázne rastliny

Katastrálne územie: Partizánske

Botanický taxón: Negundo aceroides

Hľadanie dokončené: 2 Výsledky

Zrušiť Hľadať

< Hľadať Výsledok >

This screenshot shows a search interface titled 'Hľadať' (Search). The search term 'výskytové záznamy - invázne rastliny' is selected. The search parameters are set to 'Katastrálne územie: Partizánske' and 'Botanický taxón: Negundo aceroides'. The search results indicate 2 findings. At the bottom, there are buttons for 'Zrušiť' (Cancel) and 'Hľadať' (Search), and navigation links '< Hľadať' and 'Výsledok >'.

Príloha č. 3: Partizánske

Výhľadovanie Názov EZ Kraj Okres Kataster a parcela Podrobný účet regristrácia EZ

Výsledky Mapový obraz Legenda

V ponuke sa zobrazujú max. 25 prvých položiek
Partizánske (okr. Partizánske)

Všeobecné záležitosti (EZ)

Všetky EZ

EZ v regióne A

EZ v regióne B

EZ v regióne C

EZ v regiónoch A, C súčasne

EZ v regiónoch B, C súčasne

Odpisové priestorové údaje

Ochrana prírody

Chránené stromy

Územie európskeho významu

Chránené vtáče územia

Maloplošné chránené územia

Veľkoplošné chránené územia

Ramsarské lokality

Biosférické rezervácie

Prírodné dedičstvo (UNESCO)

Monitoring

Podzemná voda

Antropogénne sedimenty

Pôda

Vodné stavby, odskaliká

Územie verejnej spravy

Register podnikov - nebezpečné látky

Register prevažovaných látiek

Register uzavretých a opustených ulíc

Iné environmentálne registre

Register skádok odpadov

Register lokál - POPs látky

Vyhradné lokálka CHÚ

Vyhradné lokálka DP

Vyhradné lokálka CHÚ

Administratívno-správne členenie

Hranice obcí

Súhrdnie: S-ITSK (x: 1235468, y: 477578), WGS 84 (Birk: 48.628671, dĺžka: 18.343838);

Výsledok identifikacie

(Územie európskeho významu) Bielické bahná
(Stav údajov k: 12.07.2020)

Názov UV: Bielické bahná

Detal: NATURA 2000

Pridať do okna "Výhľadovanie"

Mapový portál © Urč. geodetické, kartografické a letecké SR 2000, E.0235/01004 - BG SVK

Windows taskbar: Vyhľadávaný pojem napíšte sem

Výhľadovanie Názov EZ Kraj Okres Kataster a parcela Podrobný účet regristrácia EZ

Výsledky Mapový obraz Legenda

V ponuke sa zobrazujú max. 25 prvých položiek
Partizánske (okr. Partizánske)

Všeobecné záležitosti (EZ)

Všetky EZ

EZ v regióne A

EZ v regióne B

EZ v regióne C

EZ v regiónoch A, C súčasne

EZ v regiónoch B, C súčasne

Odpisové priestorové údaje

Ochrana prírody

Chránené stromy

Územie európskeho významu

Chránené vtáče územia

Maloplošné chránené územia

Veľkoplošné chránené územia

Ramsarské lokality

Biosférické rezervácie

Prírodné dedičstvo (UNESCO)

Monitoring

Podzemná voda

Antropogénne sedimenty

Pôda

Vodné stavby, odskaliká

Územie verejnej spravy

Register podnikov - nebezpečné látky

Register prevažovaných látiek

Register uzavretých a opustených ulíc

Iné environmentálne registre

Register skádok odpadov

Register lokál - POPs látky

Vyhradné lokálka CHÚ

Vyhradné lokálka DP

Vyhradné lokálka CHÚ

Administratívno-správne členenie

Hranice obcí

Súhrdnie: S-ITSK (x: 123763, y: 478044), WGS 84 (Birk: 48.610706, dĺžka: 18.339792);

Výsledok identifikacie

(Maloplošné chránené územie) CHA Brodziansky park
(Stav údajov k: 12.07.2020)

Názov CHÚ: CHA Brodziansky park

Kategória CHÚ: Chránený areál

Kategória mimoareálneho podľa IUCN:

Kategória IV:

Národného Dopravného národného významu v podobe významného prírodného územia (zákon o ochrane významných prírodných lokalít č. 177/1992 Zb., oznámený 17.7.1992, v platnosti od 25.8.1992, účinnosť od 1.1.1993, 3. stupňa ochrany). Vyhľadávacia karta Živného prostredia Slovenskej republiky (ZPR) z dňa 22.6.2004 a v súlade s účinnosťou od 1.11.2004.

Legislatívny predpis:

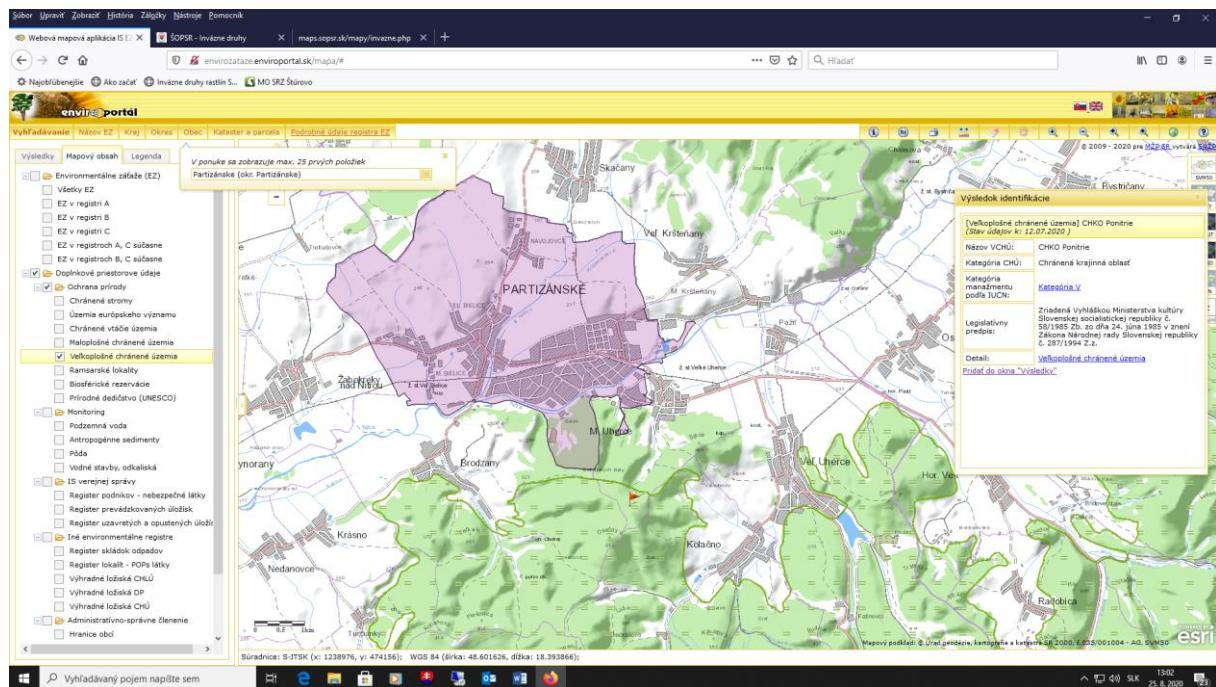
Detail: Súhrdnie zoznam osobin chránených časťmi CHÚ

Pridať do okna "Výhľadovanie"

Mapový portál © Urč. geodetické, kartografické a letecké SR 2000, E.0235/01004 - BG SVK

Windows taskbar: Vyhľadávaný pojem napíšte sem

CHA Broziansky park je blízkosti mesta Partizánske

CHKO Ponitrie - je blízkosti mesta Partizánske

Najobľúbenejšie Ako začať Invázne druhy rastlín S... MO SRZ Štúrovo

Vrstvy

- 📁 Základné mapy
 - ▢ OpenStreetMap
 - ▢ OpenTopoMap
 - ▢ Tieňovaný reliéf
 - ▢ Digitálny model reliéfu
 - ▢ Bez podkladovej mapy

📁 Základné vrstvy

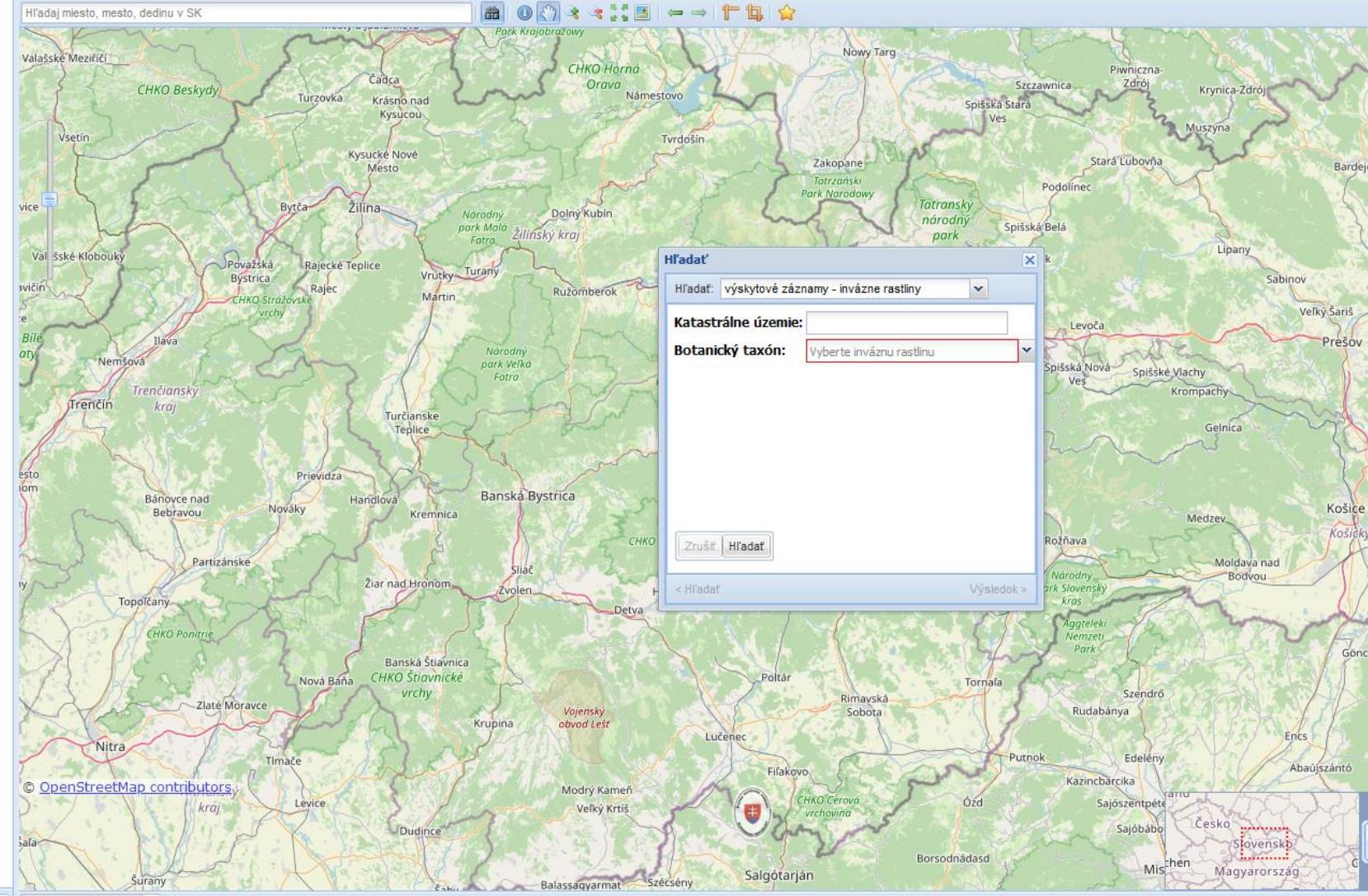
- ▢ Pôsobnosť ŠOP

📁 Ochrana prírody

- 📁 Administratívne hranice
 - ▢ Územie SR
 - ▢ Okresy SR
 - ▢ Katastre SR

Mapový prehliadač Štátnej ochrany prírody SR pre vás prevádzkuje Tím Odberu správy dát a GIS

Open source mapový framework: Heron Mapping Client (MC) šírený pod licenciou GNU GPL v3

**MAPA NIE JE POUŽITELNÁ
NA PRÁVNE ÚKONY**

Aktívne vrstvy

- ▢ OpenStreetMap

Legenda

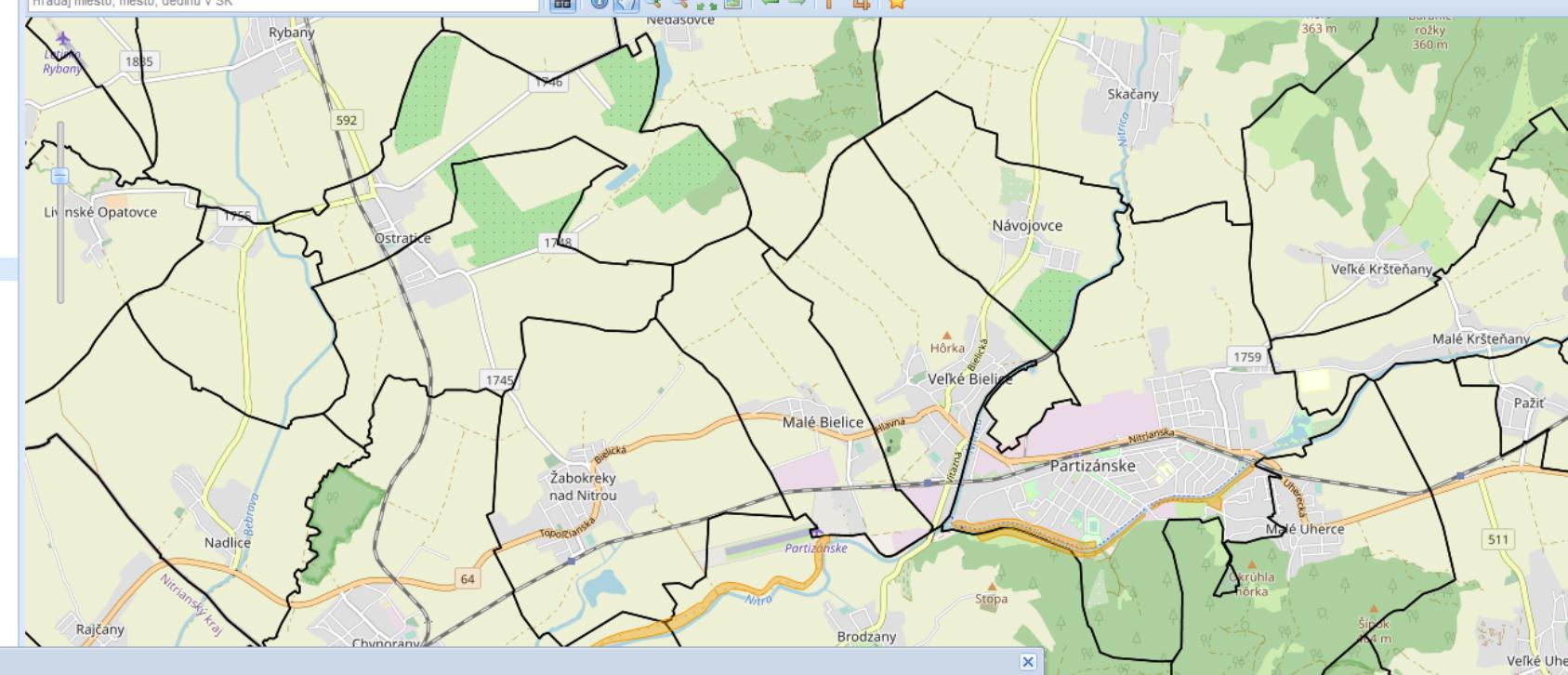
Najobľúbenejšie Ako začať Invázne druhy rastlín S... MO SRZ Štúrovo

Vrstvy

- Základné mapy
 - OpenStreetMap
 - OpenTopoMap
 - Tieňovaný reliéf
 - Digitálny model reliéfu
 - Bez podkladovej mapy
- Základné vrstvy
 - Pôsobnosť ŠOP
 - Ochrana prírody
 - Administratívne hranice
 - Územie SR
 - Okresy SR
 - Katastre SR

Mapový prehliadač Štátnej ochrany prírody SR pre vás prevádzkuje [Tím Odboru správy dát a GIS](#)
Open source mapový framework: [Heron Mapping Client \(MC\)](#) šírený pod licenciou [GNU GPL v3](#)

**MAPA NIE JE POUŽITEĽNÁ
NA PRÁVNE ÚKONY**

Hľadať: výskytové záznamy - invázne rastliny

4 Výsledky

Occurencerecordtype	Occurencerecordid	Datasource	Creatorname	Mainobservername	Mappingdate	Taxonid	Taxonomname	Syntaxonname	Geosour...	Area	Cadastral_code
botanika	135479	ISTB	Michal Ambros	Štepánková	1994-06-01	90248	Fallopia sp.	Reynoutria japonica (syn.)	polygon	16.00	845426
invazne	1296306	ISTB	Marta Múthian...	Helena Rosinová	2005-07-13	90248	Fallopia sp.	Fallopia japonica	polygon	4.00	845426
botanika	722854	Informačný Sy...	P. Eliáš		2001-05-27	90248	Fallopia sp.	Fallopia japonica	polygon	5531...	845426
botanika	723021	Informačný Sy...	P. Eliáš		2001-05-27	90248	Fallopia sp.	Fallopia japonica	polygon	7009...	845426

< Hľadať Výsledok >

Aktívne vrstvy

- Katastre SR
- OpenStreetMap

Legenda

Katastre SR

> ENGLISH > SLOVENSKÝ > TEXTOVÁ VERZIA

HLAŠAŤ

Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky

KOMPLEXNÝ INFORMAČNÝ A MONITOROVACÍ SYSTÉM

> Prihlásenie > Registrácia

Na stiahnutie Multimédiá Slovnik Publikácie Metodiky Kontakt

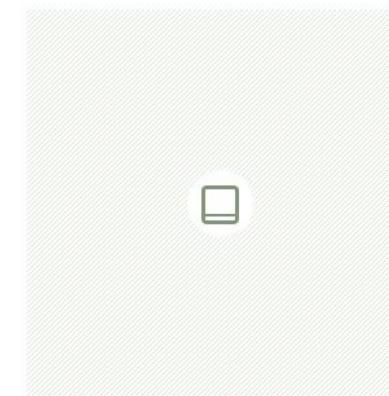
Výsledky monitoringu | Pozorovania a výskytové dáta | Atlas | Chránené územia | Mapové nástroje | Žiadosti a výnimky

Úvod > Pozorovania a výskytové dáta > Botanické záznamy

pohánkovec japonský

HLAVNÝ MAPOVATEĽ

Rosinová Helena

OSTATNÍ MAPOVATELIA**LITERATÚRA**[Viac fotografií druhu](#)**pohánkovec japonský***Fallopia japonica***ÚZEMIA NA MAPE** [Pozorovania a výskytové dáta](#)**PROJEKT**

Invázne rastliny

BIOTOP

Porasty inváznych neofytov (X8)

DÁTUM

13.7.2005 (leto)

LOKALITA

Partizánske, Brodzany

ETÁŽ

E1

ŠKÁLA

Invázne

PLOCHA4,00 m²**ZASTÚPENIE**

bežný

POZNÁMKY[ZOBRAZI KOMPLETNÚ MULTIMEDIÁLNU GALÉRIU DRUHU](#)